บทที่ 1

บทนำ

1.1 ชื่อวิทยานิพนธ์

ภาษาไทย : การกำจัดสีย้อมด้วยถ่านกัมมันต์จากกะลามะพร้าว ไม้ยูคาลิปตัสและแอนทราไซต์

ภาษาอังกฤษ : Dye Removal Using Activated Carbon from Coconut Shell, Eucalyptus Wood and Anthracite

1.2 คำสำคัญ (key words)

ถ่านกัมมันต์	(Activated Carbon)
กะลามะพร้าว	(Coconut Shell)
ไม้ยูคาลิปตัส	(Eucalyptus Wood)
แอนทราไซต์	(Anthracite)
สีย้อม	(Dye)
การกำจัดสี	(Color removal)

1.3 ความเป็นมา

ในภาวะปัจจุบันประเทศไทยต้องเสียเปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศ อันเนื่องมาจากปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ทั้งที่เป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรมากมาย และส่งผลผลิตทางการเกษตรออกนอกประเทศในราคาที่ถูก แต่ประเทศไทยกลับต้องซื้อผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตรในอัตราที่สูงมาก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่ามากขึ้น เพื่อลดการเสียเปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศ ประเทศไทยมีแนวโน้มการใช้ถ่านกัมมันต์ (Activated Carbon) ภายในประเทศสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยมีการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง ดังรูปที่ 1.1 เนื่องจากยังไม่มีผลิตภัณฑ์ในประเทศที่เพียงพอกับความต้องการ

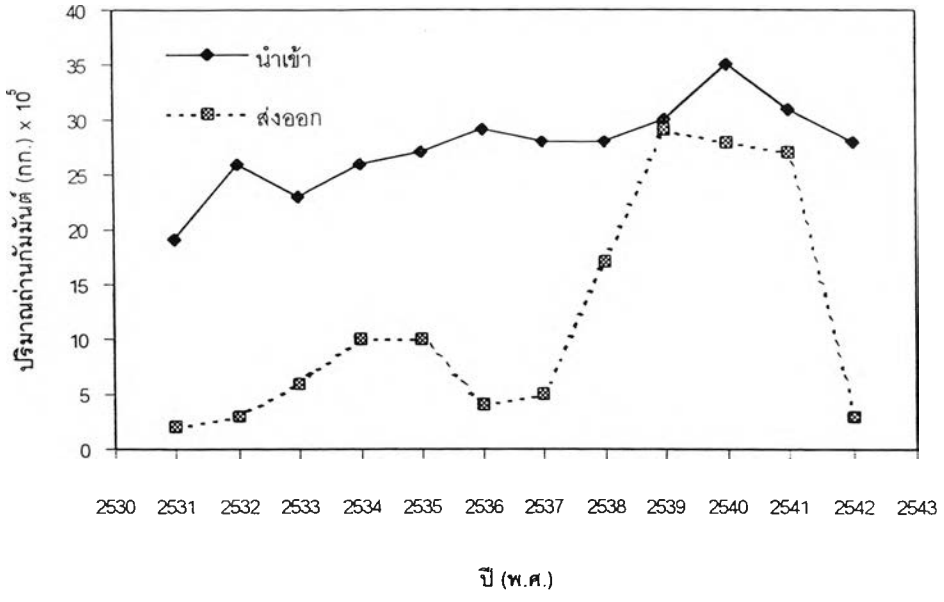

รูปที่ 1.1 ปริมาณการนำเข้าและส่งออกถ่านกัมมันต์ของประเทศไทย
(กรรณิกา มีนสิรินันท์, 2542)

ประเทศไทยมีวัสดุมากมายที่สามารถนำมาเพิ่มมูลค่า โดยการนำมาแปรรูปเป็นถ่านกัมมันต์ งานวิจัยนี้เห็นประโยชน์จากกะลามะพร้าวที่เป็นวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร มีคาร์บอนมากพอที่จะผลิตถ่านกัมมันต์ที่มีคุณภาพสูงได้ และเศษไม้ยูคาลิปตัสที่เหลือทิ้งจากอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ ซึ่งจะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการผลิตเยื่อกระดาษได้ รวมทั้งแอนทราไซต์เป็นเชื้อเพลิงที่มีปริมาณคาร์บอนสูงและหาได้ในประเทศ จากเหตุผลดังกล่าว การผลิตถ่านกัมมันต์จากวัสดุทั้งสามชนิดจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ที่จะเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้และเป็นทรัพยากรที่มีจำนวนมากในประเทศไทย

การนำถ่านกัมมันต์ที่ผลิตจากกะลามะพร้าว ไม้ยูคาลิปตัส และแอนทราไซต์ มาทดลองกำจัดสีย้อมจากน้ำเสียโรงฟอกย้อมเป็นแนวทางหนึ่งที่อาจแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสีย้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากสีย้อมที่ใช้กันทั่วไปในโรงฟอกย้อมมีศักยภาพที่จะก่อให้เกิดสารประเภทอโรมาติกอามีน ซึ่งเป็นสารที่เป็นพิษโดยก่อให้เกิดมะเร็งหรือก่อให้เกิดการกลายพันธ์ได้ หากปล่อยลงสู่ลำรางสาธารณะโดยไม่มีการลดความเข้มข้นก่อน หรือลดได้แต่คุณภาพยังไม่ดีพอ จะทำให้เป็นที่น่ารังเกียจต่อผู้พบเห็น และสิ่งที่ปล่อยลงไปจะขัดขวางการแผ่กระจายของแสงลงสู่ลำน้ำทำให้ระบบนิเวศน์เปลี่ยนไป เกิดเป็นผลเสียต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งอาจก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำอย่างรุนแรงได้

ถ่านกัมมันต์ที่ผลิตจากวัสดุทั้งสามชนิดนี้ มีลักษณะทางกายภาพและเคมีที่แตกต่างกัน งมีผลต่อประสิทธิภาพการดูดซับสีย้อมของถ่านกัมมันต์ ดังนั้นการศึกษานี้จะหาสภาวะที่เหมาะสมของถ่านกัมมันต์แต่ละชนิดที่กำจัดสีย้อมได้ประสิทธิภาพสูงสุด แล้วนำมาทดลองบำบัดสีย้อมแบบต่อเนื่อง เพื่อหาสภาวะการควบคุมระบบที่ให้ประสิทธิภาพการดูดซับสูงสุด และประเมินอายุการใช้งานของถ่านกัมมันต์

1.4 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. ศึกษาสภาวะที่เหมาะสมในการผลิตถ่านกัมมันต์จากไม้ปาล์ม
2. ศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของถ่านกัมมันต์จากไม้ยูคาลิปตัส และไม้ปาล์ม ในการกำจัดสีย้อม
3. ศึกษาประสิทธิภาพการกำจัดสีย้อม โดยใช้ถ่านกัมมันต์จากไม้ยูคาลิปตัสและไม้ปาล์ม

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ใช้วัตถุดิบในการผลิตถ่านกัมมันต์ด้วยวิธีการกระตุ้นด้วยไอน้ำร้อนยวดยิ่งจากไม้ยูคาลิปตัส (Eucalyptus camaldulensis Dehnh.) อายุ 5 ปี และไม้ปาล์ม (Elaeis Guineensis) อายุ 25 ปี

2. น้ำเสียที่ใช้ในงานวิจัยเป็นน้ำเสียสังเคราะห์ที่เติมสีย้อม รีแอกทีฟ C.I.Reactive 180 สีแดง มีโครงสร้างโมโนอะโซดังรูปที่ 1.2 และสีย้อมรีแอกทีฟ Remazol Black B สีน้ำเงิน โครงสร้างไดอะโซดังรูปที่ 1.3 ความเข้มข้นของสีคงที่ 50 มก/ล ตลอดการวิจัย

3. งานวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหาสภาวะที่เหมาะสมในการเตรียมถ่านกัมมันต์

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาระยะเวลาสัมผัสที่เหมาะสมสำหรับกำจัดสีย้อม ในการทดลองแบบแบตช์

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสมการไอโซเทอมของการดูดติดผิวในการทดสอบแบบแบตช์ เพื่อหาชนิดถ่านกัมมันต์ที่ให้ผลดี

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาประสิทธิภาพการกำจัดสีย้อมและอายุการใช้งานของถ่านกัมมันต์โดยการทดสอบแบบต่อเนื่อง

4. การวิเคราะห์หาค่าสีจะใช้เครื่องสเปกโทรโฟโทมิเตอร์ ในหน่วย ADMI

5. ลักษณะทางกายภาพและเคมีของถ่านกัมมันต์จะวิเคราะห์ด้วย SEM และ FTIR

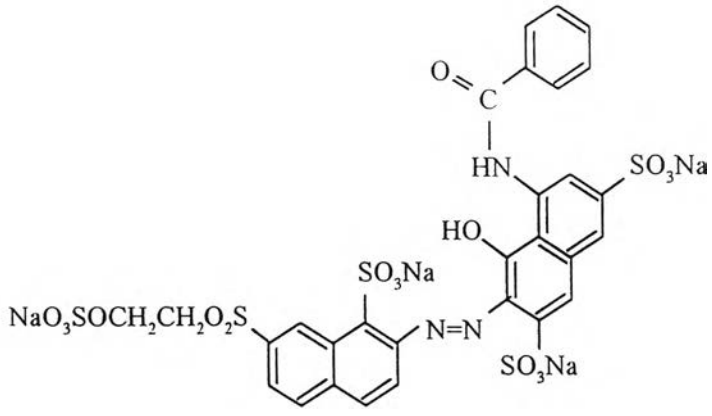

รูปที่ 1.2 แสดงโครงสร้างสี C.I.Reactive 180

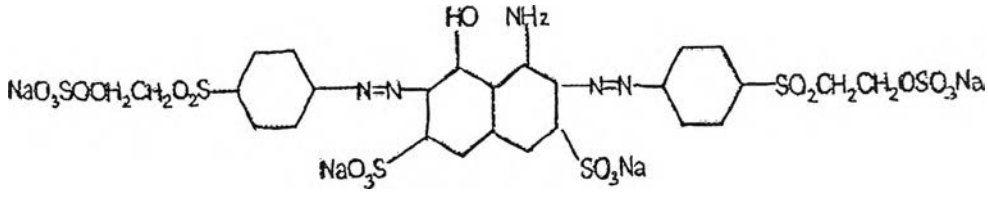

รูปที่ 1.3 แสดงโครงสร้างสี Remazol Black B

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการนำวัสดุเหลือใช้นำมาเพิ่มมูลค่า โดยการใช้งานด้านการบำบัดน้ำเสีย
2. เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตถ่านกัมมันต์ในประเทศให้ได้ประสิทธิภาพสูง
3. ลดการขาดดุลทางเศรษฐกิจ เนื่องจากผลิตถ่านกัมมันต์มาใช้เองในประเทศ
4. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปออกแบบ และควบคุมการกำจัดสีย้อมจากโรงงานฟอกย้อม